Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

8. juuni 2017 *

Apellatsioonkaebus — Ühenduse sordikaitse — Ühenduse sordikaitse taotlus — Õunasort „Gala Schnitzer“ — Registreerimiskatsed — Ühenduse Sordiameti (CPVO) haldusnõukogu väljaantud kontrollisuunised — Määrus (EÜ) nr 1239/95 — Artikli 23 lõige 1 — CPVO juhataja pädevus — Eristava tunnuse lisamine pärast registreerimiskatsete tegemist — Tunnuse püsivus kahe kasvutsükli vältel

Kohtuasjas C-625/15 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 23. novembril 2015 esitatud apellatsioonkaebus,

Schniga GmbH, asukoht Bolzano (Itaalia), esindajad: *Rechtsanwalt* R. Kunze ja *Rechtsanwalt* G. Würtenberger,

apellant,

teised menetlusosalised:

Ühenduse Sordiamet (CPVO), esindajad: M. Ekvad ja F. Mattina,

kostja esimeses kohtuastmes,

Brookfield New Zealand Ltd, asukoht Havelbock North (Uus-Meremaa),

Elaris SNC, asukoht Angers (Prantsusmaa),

esindaja: *avvocato* M. Eller,

menetlusse astujad esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça, kohtunikud M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits (ettekandja) ja F. Biltgen,

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 24. novembri 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

olles 18. jaanuari 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Schniga GmbH palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 10. septembri 2015. aasta otsuse Schniga *vs*. CPVO – Brookfield New Zealand ja Elaris (Gala Schnitzer) (T-91/14 ja T-92/14, ei avaldata, EU:T:2015:624; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“), millega see kohus jättis rahuldamata tühistamishagid, mille Schniga oli esitanud Ühenduse Sordiameti (CPVO) apellatsiooninõukogu 20. septembri 2013. aasta kahe otsuse peale, mis käsitlevad ühenduse sordikaitse andmist õunasordile Gala Schnitzer (asjad A 003/2007 ja A 004/2007, edaspidi „vaidlusalused otsused“).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

2 Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määruse (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (EÜT 1994, L 227, lk 1; ELT eriväljaanne 03/16, lk 390; edaspidi „alusmäärus“) artikli 6 järgi võetakse ühenduse sordikaitse alla sordid, mis on eristatavad, ühtlikud, püsivad ja uudsed.

3 Selle määruse artikli 7 lõike 1 kohaselt käsitatakse sorti eristatavana, kui see eristub teatavast genotüübist või genotüüpide kombinatsioonist tulenevate tunnuste poolest selgelt mis tahes muust taotluse esitamise kuupäeval üldiselt tuntud sordist.

4 Ühtlikkuse, püsivuse ja uudsuse kriteeriumid on määratletud vastavalt määruse artiklites 8, 9 ja 10.

5 Selle määruse artikli 50 lõike 1 punktis f on täpsustatud, et ühenduse sordikaitse taotlus peab sisaldama sordi tehnilist lühikirjeldust.

6 Vastus küsimusele, kas eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse kriteeriumid (edaspidi „DUS kriteeriumid“) on konkreetsel juhul täidetud, leitakse vastavalt alusmääruse artiklitele 55 ja 56 läbiviidavate registreerimiskatsete raames.

7 Määruse artikli 55 lõikes 1 on sätestatud:

„Kui [CPVO] ei ole artiklite 53 ja 54 kohase kontrollimise põhjal avastanud sordi ühenduse kaitse alla võtmise suhtes takistusi, võtab ta vajalikud meetmed, et pädev asutus või pädevad asutused, keda haldusnõukogu on volitanud asjaomaste liikide sortide registreerimiskatseid korraldama (edaspidi „kontrolliasutus“), saaksid vähemalt ühes liikmesriigis läbi viia [DUS kriteeriumide] täitmisega seotud registreerimiskatsed.“

8 Määruse artikli 56 lõike 2 kohaselt viiakse registreerimiskatsed läbi vastavalt CPVO haldusnõukogu (edaspidi „haldusnõukogu“) väljaantud kontrollisuunistele ja CPVO esitatud juhenditele. Kontrollisuunistes kirjeldatakse eeskätt registreerimiskatsete jaoks vajalikku taimematerjali, katsete tingimusi, kasutatavaid meetodeid, tehtavaid tähelepanekuid, nende sortide rühmitamist, mida katsetatakse, ja katsete esemeks olevaid tunnuseid. Registreerimiskatsete käigus kasvatatakse asjaomase sordi taimi selliste sortide taimede kõrval, mida CPVO ja määratud kontrollikeskus peavad kandidaatsordi tehnilises lühikirjelduses – mis on ühenduse sordikaitse taotluse osa – sisalduva kirjelduse alusel viimasele kõige lähemaks.

9 Määruse artikli 59 lõike 3 punktis a on täpsustatud:

„Vastuväited [ühenduse sordikaitse andmisele] võivad põhineda üksnes järgmistel alustel:

a) artiklites 7–11 sätestatud tingimused ei ole täidetud.“

10 Alusmääruse artikli 72 kohaselt:

„Apellatsiooninõukogu teeb kaebuse kohta otsuse artikli 71 kohaselt toimunud läbivaatamise põhjal. Apellatsiooninõukogu võib kasutada [CPVO] pädevusse kuuluvaid mis tahes volitusi või anda juhtumi edasiseks lahendamiseks üle [CPVO] pädevale asutusele. Kõnealune asutus on seotud apellatsiooninõukogu *ratio decidendi*'ga, kui faktid on samad.“

11 Komisjoni 31. mai 1995. aasta määruse (EÜ) nr 1239/95, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 2100/94 rakenduseeskirjad seoses menetlusega Ühenduse Sordiametis (EÜT 1995, L 121, lk 37; ELT eriväljaanne 03/17, lk 327; edaspidi „rakendusmäärus“), artikli 19 lõike 2 punkti c kohaselt peab ühenduse sordikaitse taotlus sisaldama muu teabe hulgas sordi tunnuseid, eeskätt tuleb kirjeldada neid tunnuseid, mis taotleja arvates eristavad asjaomast sorti teistest sortidest, kusjuures teiste sortide nimed võib ära tuua, et neid kasutataks katsetel võrdlussortidena.

12 Selle määruse artikkel 22 „Kontrollisuuniste määramine“ täpsustab:

„1. [CPVO] juhataja ettepanekul võtab haldusnõukogu vastu otsuse kontrollisuuniste kohta. Otsuse kuupäev ning otsusega hõlmatud liigid avaldatakse käesoleva määruse artiklis 87 osutatud ametlikus väljaandes.

2. Haldusnõukogu otsuse puudumisel kontrollisuuniste kohta võib [CPVO] juhataja võtta vastu vastava ajutise otsuse. Ajutine otsus kaotab kehtivuse päeval, mil haldusnõukogu teeb oma otsuse. Kui [CPVO] juhataja ajutine otsus erineb haldusnõukogu otsusest, ei mõjuta see enne haldusnõukogu otsust alustatud registreerimiskatset; haldusnõukogu võib asjaoludest tingituna otsustada teisiti.“

13 Selle määruse artikkel 23 „[CPVO] juhataja volitused“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Haldusnõukogu otsus kontrollisuuniste kohta sisaldab märget [CPVO] juhataja volituste kohta lisada sordi kohta täiendavaid omadusi ja nende väljundeid.

2. Kui [CPVO] juhataja kasutab lõikes 1 märgitud volitust, kohaldatakse käesoleva määruse artikli 22 lõiget 2 *mutatis mutandis*.“

14 CPVO 27. märtsi 2003. aasta protokollis TP/14/1, mis käsitleb eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse katseid (Õun) (edaspidi „protokoll CPVO TP/14/1“) on kehtestatud liigi *Malus Mill* õunasortide registreerimiskatsete kontrollisuunised. Enne protokolli vastuvõtmist ei olnud nende sortide kohta kontrollisuuniseid ega üldisi juhendeid alusmääruse tähenduses. Registreerimiskatsete valdkonnas väljakujunenud tava kohaselt hindas CPVO sel ajal sortide DUS kriteeriume Pariisis (Prantsusmaa) 2. detsembril 1961 vastu võetud rahvusvahelise uute taimesortide kaitse konventsiooniga (edaspidi „UPOV konventsioon“) loodud valitsustevahelise organisatsiooni Rahvusvaheline Uute Taimesortide Kaitse Liit (UPOV) kehtestatud üldiste kontrollisuuniste ja tehnikate põhjal.

15 Protokolli CPVO TP/14/1 punkti III.3 kohaselt „kasutatakse DUS katsetes ja kirjelduste koostamisel I lisas nimetatud tunnuseid“. [Siin ja edaspidi on osundatud protokolli tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

16 Protokolli CPVO TP/14/1 punkti III.5 kohaselt on „katsete minimaalne kestus (sõltumatud kasvutsüklid) tavaliselt vähemalt kaks rahuldavat saaki“. Protokolli punktis IV on lisatud, et „kandidaatsordid võivad osutuda DUS kriteeriumidele vastavaks pärast kahte viljumistsüklit, kuid teatud juhtudel võib olla vaja kolme“.

17 Protokolli CPVO TP/14/1 punkt III 6 sätestab:

„[…] taotleja võib tehnilises ankeedis või katsete käigus väita, et kaitsele kandideerival sordil on eristamiseks tarvilik tunnus. Kui selline taotlus esitatakse ja seda toetavad usaldusväärsed tehnilised andmed, saab teha katsed, tingimusel et saab välja töötada tehniliselt vastuvõetava katsemenetluse. CPVO juhataja nõusolekul tehakse erikatsed, kui on vähe tõenäoline, et eristatavust saab tõendada ainult protokollis loetletud tunnuste abil.“

Rahvusvaheline õigus

18 UPOV, mille liikmeks Euroopa Ühendus astus 29. juulil 2005, on vastu võtnud teatud hulga kontrollisuuniseid, mis sisalduvad protokollides ja on käesoleva kohtuvaidluse jaoks olulised.

19 Esiteks tuleb ära nimetada UPOV poolt liigi *Malus Mill* õunasortide kohta kehtestatud 20. oktoobri 1995. aasta kontrollisuunised TG/14/8 eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse katsete tegemiseks (edaspidi „protokoll UPOV TG/14/8“).

20 Järgmiseks tuleb esile tuua UPOV kehtestatud 19. aprilli 2002. aasta dokument UPOV TG/1/3 „Üldine sissejuhatus taimesortide eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse katsetamisse ja ühtlustatud kirjelduste koostamisse“ (edaspidi „protokoll UPOV TG/1/3“), mis on DUS kriteeriumide katseid (edaspidi „DUS katsed“) käsitlevate kõigi UPOV kontrollisuuniste alus.

21 Protokolli UPOV TG/1/3 punktis 1.3 on märgitud, et „[UPOV] liikmete ainsad siduvad kohustused on UPOV konventsiooni tekstis sätestatud kohustused ning käesolevat dokumenti ei tohi tõlgendada viisil, mis ei ole kooskõlas [UPOV] asjaomase liikme puhul asjaomase aktiga“. Selle protokolli eesmärk on „kehtestada DUS katsete põhimõtted“ ning seal on märgitud, et „uute taimesortide katsed saab kõigis [UPOV] liikmetes ühtlustada“. [Siin ja edaspidi on kõiki viidatud UPOV dokumente osundatud mitteametlikus tõlkes.]

22 Protokolli UPOV TG/1/3 punkt 4.2.3 näeb ette, et „[k]atsete kontrollisuunistes märgitud tunnused ei ole tingimata ammendavad, ja kui peetakse tarvilikuks, võib lisada täiendavaid tunnuseid, mis vastavad eespool märgitud tingimustele“.

23 Protokolli UPOV TG/1/3 punkt 5.3.3.1.1. näeb ette:

„Üks vahenditest selle tagamiseks, et kasvatamise käigus täheldatud erinev tunnus on piisavalt korduv, seisneb tunnuse katsetamises vähemalt kahes sõltumatus olukorras. See on ühe- ja mitmeaastaste sortide puhul võimalik tänu istandustes kahe eri aastaaja jooksul tehtud vaatlustele või muude mitmeaastaste sortide puhul tänu kahe eri aastaaja jooksul ühes istanduses tehtud vaatlustele. Juhtnöörid muude lahenduste – näiteks katsed kahes eri keskkonnas sama aasta jooksul – kasutamise võimaluse kohta leiab dokumendist TGP/9 „Eristatavuse katsed“.“

24 Protokolli UPOV TG/1/3 punkt 6.2 näeb ette:

„[…] Sordi asjakohaste tunnuste hulka kuuluvad vähemalt kõik tunnused, mida kasutati DUS katsetes või mis on märgitud selle sordi kaitse alla võtmise kuupäeval koostatud sordikirjelduses. Igat ilmset tunnust võib seega pidada asjakohaseks, olenemata sellest, kas see on katsete kontrollisuunistes märgitud või mitte.“

25 Protokolli UPOV TG/1/3 punktis 7.2 on lisatud:

„Asjakohaste või oluliste tunnuste hulka kuuluvad vähemalt kõik tunnused, mida kasutati DUS katsetes või mis on märgitud selle sordi kaitse alla võtmise kuupäeval koostatud sordikirjelduses. Arvesse võib seega võtta kõiki ilmseid tunnuseid, olenemata sellest, kas need on katsete kontrollisuunistes märgitud või mitte.“

26 Lõpuks kehtestas UPOV 6. aprilli 2005. aasta dokumendis UPOV TG/14/9 (edaspidi „protokoll UPOV TG/14/9“) uued eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse katsete kontrollisuunised söödavate õunasortide kohta. Protokolli UPOV TG/14/9 sisalduvas tunnuste tabelis on märgitud tunnus nr 40 „Vili: triipude laius“, mida protokollis UPOV TG/14/8 sisaldunud tunnuste tabelis ei olnud.

Vaidluse taust

27 Üldkohus tegi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 22–43 vaidluse taustast järgmise kokkuvõtte:

„22 Konsortium Südtiroler Baumschuler, kelle õigusjärglane on [Schniga], esitas 18. jaanuaril 1999 CPVO-le sordikaitse taotluse [alusmääruse] alusel […]. Asjaomane taotlus registreeriti numbri 1999/0033 all. Sort, mille kaitset sel moel taotleti, on liigi *Malus Mill* õunasort nimetusega Gala Schnitzer (edaspidi „kandidaatsort“).

23 1999. aasta veebruaris tegi CPVO Bundessortenamti (Saksamaa föderaalne sordiamet, edaspidi „BSA“) Wurzenis (Saksamaa) asuvale kontrollikeskusele ülesandeks teha kandidaatsordi registreerimiskatsed kooskõlas [alusmääruse] artikli 55 lõikega 1. Võrdlussordina kasutati registreerimiskatsetel sorti Baigent (edaspidi „võrdlussort“), mida peeti kandidaatsordiga kõige sarnasemaks.

24 2001. aastal ilmnes, et Schniga poolt registreerimiskatsete tarvis esitatud taimematerjal oli viirusekandja. Registreerimiskatsed seetõttu peatati ning neid jätkati 2002. aasta kevadel, kui CPVO oli andnud Schnigale loa esitada kandidaatsordi uus, terve materjal. Registreerimiskatsed jätkusid 2003. ja 2004. aastal […].

25 BSA teatas 18. jaanuari 2005. aasta kirjas CPVO-le järgmist:

„Saatsime teile 13. jaanuaril 2005 [CPVO] nimel läbiviidud [kandidaat]sordi DUS katsete vahearuande. Leiame, et kandidaatsort on [võrdlus]sordist eristatav tunnuse põhjal, mida praegu [protokollis] CPVO TP/14/1 ei ole ette nähtud: „õis: tolmukaniitide alumise osa värv (pärast tolmukapeade avanemist)“ […].

[…] On esitatud tõendid väitmaks, et see tunnus on piisavalt ühtlik, korduv ja annab tõendust küllaldastest erinevustest sortide vahel ning võimaldab seetõttu eristamist […]

Selles kontekstis tehti [protokolli UPOV TG/14/9] läbivaatamise raames ettepanek lisada asjaomane tunnus, kuid see ettepanek lükati tagasi, et tunnuste arv jääks mõistlikkuse piiridesse.

Meie mõtet toetati ning meil soovitati esitada koos vahearuandega taotlus selle tunnuse uue tunnusena kasutamise loa saamiseks vastavalt [protokolli] CPVO TO/14/1 punktile [III 3].“

26 7. veebruaril 2005 esitas CPVO Schnigale täiendava vahearuande märkmega „eriliste märkusteta“.

27 BSA saatis 19. detsembril 2005 CPVO-le ja Schnigale registreerimiskatsete lõpparuande (edaspidi „katsete lõpparuanne“), milles tegi järelduse, et kandidaatsort oli ühtne, püsiv ja võrdlussordist eristatav tunnuse „Vili: triipude laius“ põhjal.

28 Katsete lõpparuande punktis 9 on kirje „Siseriiklike katsete kontrollisuuniste kuupäev ja/või dokumendinumber“ all järgmine märge: „27. märts 2003, CPVO TP/14/1“.

29 Katsete lõpparuande punktidest 16 ja 17 nähtub kandidaatsordi võrdlemise kohta võrdlussordiga, et kandidaatsordil esinevad laiad triibud (märkus 7), samas kui võrdlussordil esinevad kitsad kuni keskmised triibud (märkus 4); see seisukoht põhineb 6. aprilli 2005. aasta protokolli UPOV TG/14/9 tunnusele nr 40 vastava täiendava tunnuse „Vili: triipude laius“ (edaspidi „vaidlusalune täiendav tunnus“) hindamisel. CPVO märgib selle kohta, et vaidlusalust täiendavat tunnust protokollis [CPVO TP/14/1] ega protokollis [UPOV TG/14/8] ei olnud […].

30 24. jaanuari 2006. aasta kirjaga teatas CPVO BSA-le, et katsete lõpparuandes oli osundatud ekslikke kontrollisuuniseid ja et katsete aruande alusena ei tule kasutada mitte (2003. aasta märtsis vastu võetud) protokolli CPVO TP/14/1, vaid (1995. aastal vastuvõetud) protokolli UPOV TG/14/8, sest just viimane oli kehtiv kandidaatsordi katsetamise otsuse vastuvõtmise ajal 1999. aasta jaanuaris.

31 BSA esitas 9. veebruaril 2006 CPVO-le katsete lõpparuande muudetud versiooni. Selle muudetud versiooni punkt 17 on sõnastatud järgmiselt:

„[S]orti katsetati vastavalt [protokollile UPOV TG/14/8]. Sordikirjeldus koostati katsetamisperioodi ajal jõustunud 27. märtsi 2003. aasta [protokolli] CPVO TP/14/1 tunnuste tabeli alusel. See võimaldab arvata [kandidaat]sordi hilisema prioriteediga sortide võrdluskogu hulka. Sort on eristatav, püsiv ja ühtlik mõlema [protokolli] tähenduses.“

32 Menetlusse astujad Brookfield New Zealand Ltd ja Elaris SNC, kes on vastavalt võrdlussordi kaitseõigusele vastava litsentsi omanik ja selle õiguse enda omanik, esitasid 5. mail 2006 [alusmääruse] artikli 59 alusel CPVO-le vastuväited kandidaatsordile kaitse andmisele. Vastuväited tuginesid võrdlussordi varasemale kaitseõigusele.

33 Vastuväidete põhistamiseks esitatud väited olid järgmised: esiteks [alusmääruse] artikli 61 lõike 1 punkti b kohane väide, kuivõrd CPVO oleks pidanud kaitsetaotluse tagasi lükkama, sest Schniga ei järginud registreerimiskatsete tarvis materjali esitamise kohta CPVO poolt kehtestatud tingimusi, ja teiseks selle määruse artikli 7 kohane väide, kuivõrd kandidaatsort ei eristu nende väitel võrdlussordist.

34 CPVO juhataja kiitis 14. detsembri 2006. aasta otsusega (mida parandati 5. veebruaril 2007) heaks vaidlusaluse täiendava tunnuse kasutamise kandidaatsordi ja võrdlussordi eristamiseks. Seevastu ei ole selles otsuses nimetatud täiendavat tunnust „antotsüaanist tingitud tolmukaniidi alumise osa värv“, mida oli samuti nimetatud katsete lõpparuandes. Otsus põhineb sõnaselgelt [rakendusmääruse] artiklil 23.

35 CPVO komitee, kes on pädev otsustama ühenduse sordikaitse andmisele esitatud vastuväidete üle, andis oma 26. veebruari 2007. aasta otsustega kandidaatsordile taotletud kaitse (edaspidi „kaitse andmise otsus“) ja lükkas vastuväited tagasi (edaspidi „vastuväidete tagasilükkamise otsused)“. Ta tugines eeskätt sellele, et „tehnilistel põhjustel“ oli õigustatud vaidlusaluse täiendava tunnuse arvessevõtmine vaatamata sellele, et seda ei olnud kaitsetaotluse esitamise kuupäeval kehtinud protokollides märgitud.

36 Menetlusse astujad esitasid 11. aprillil 2007 mõlemad [alusmääruse] artiklite 67–72 alusel kaitse andmise ja vastuväidete tagasilükkamise otsuste peale kaebuse CPVO apellatsiooninõukogule (edaspidi „apellatsiooninõukogu“).

37 Apellatsiooninõukogu rahuldas need kaebused 21. novembri 2007. aasta otsusega liidetud asjades A 003/2007 ja A 004/2007, tühistas kaitse andmise ja vastuväidete tagasilükkamise otsused ning lükkas kaitsetaotluse tagasi; seda tehes võttis ta seisukoha käesoleva kohtuotsuse punktis 33 kirjeldatud väidetest vaid esimese suhtes […].

38 Apellatsiooninõukogu 21. novembri 2007. aasta otsus tühistati 13. septembri 2010. aasta otsusega Schniga *vs*. CPVO – Elaris ja Brookfield New Zealand (Gala Schnitzer) (T-135/08, […] EU:T:2010:397) tühistamishagi alusel, mille Schniga oli esitanud Üldkohtule. Selle kohtuotsuse peale esitatud apellatsioonkaebus jäeti rahuldamata 19. detsembri 2012. aasta kohtuotsusega Brookfield New Zealand ja Elaris *vs*. CPVO ja Schniga (C-534/10 P, […] EU:C:2012:813).

39 Apellatsiooninõukogu vaatas seetõttu menetlusse astujate esitatud kaebused uuesti läbi käesoleva kohtuotsuse punktis 33 kirjeldatud teise väite seisukohast, millega CPVO-le heideti ette taotletud kaitse andmist sordile, mis ei ole eristatav. Apellatsiooninõukogu tühistas […] [vaidlusaluste] otsustega […] uuesti kaitse andmise ja vastuväidete tagasilükkamise otsused ning lükkas kaitsetaotluse tagasi.

40 Ühelt poolt leidis apellatsiooninõukogu [alusmääruse] artikli 56 lõike 2 ning [rakendusmääruse] artiklite 22 ja 23 alusel sisuliselt järgmist:

— registreerimiskatsete osas kehtivaks protokolliks ja kontrollisuunisteks olid kogu aeg protokoll UPOV TG/14/8 […] ja protokoll CPVO TP/14/1 […] ([vaidlusaluste] otsuste punkt 19);

— nimetatud protokollides ei olnud märgitud vaidlusalust täiendavat tunnust;

— Schniga ei olnud tehnilises ankeedis ega katsetamisperioodi ajal taotlenud, et vaidlusalust täiendavat tunnust võetaks protokolli CPVO TP/14/1 punkti III 6 alusel arvesse ([vaidlusaluste] otsuste punkt 21);

— vaidlusalust täiendavat tunnust ei olnud nimetatud BSA 18. jaanuari 2005. aasta kirjas CPVO-le ja BSA ei olnud selle kohta esitanud CPVO-le ühtegi taotlust; nimetatud tunnust nimetati esimest korda katsete lõpparuandes ning seejärel CPVO juhataja 14. detsembri 2006. aasta otsuses, millega kiideti heaks selle kasutamine ([vaidlusaluste] otsuste punkt 22);

— neil tingimustel kujutas asjaolu, et BSA võttis registreerimiskatsete käigus arvesse täiendavat tunnust, mida sel ajal kehtinud protokoll CPVO TP/14/1 ette ei näinud, selle protokolli punkti III 3 rikkumist ([vaidlusaluste] otsuste punkt 25);

— CPVO juhataja 14. detsembri 2006. aasta otsuses, millega lubati tagasiulatuvalt kõnealust täiendavat tunnust registreerimiskatsete käigus kasutada, oli tehtud oluline viga, sest see oli vastu võetud ligi 12 kuud pärast katsete lõpparuannet ega olnud õigustatud, eeskätt [rakendusmääruse] artikli 22 lõike 2 seisukohast ([vaidlusaluste] otsuste punkt 26).

41 Apellatsiooninõukogu viitas [vaidlusaluste] otsuste punktis 27 sellega seoses oma 8. oktoobri 2009. aasta otsusele asjas A 010/2008 (JEWEL), mille kohaselt täiendava tunnuse kasutamise peab CPVO juhataja eelnevalt heaks kiitma, selleks et oleks tagatud õiguskindlus, kaitsetaotluste menetlemise objektiivsus ja kõigi asjaosaliste toimimisviisi etteaimatavus.

42 Teiselt poolt asus apellatsiooninõukogu [vaidlusaluste] otsuste punktides 28 ja 29 seisukohale, et registreerimiskatsed olid vaidlusalust täiendavat tunnust puudutavas osas lisaks ja igal juhul kehtetud seetõttu, et need tehti ainult ühe aasta jooksul, see tähendab 2005. aastal, nagu tunnistas BSA, samas kui kõiki teisi tunnuseid oli katsetatud kahe järjestikuse kasvutsükli vältel 2004. ja 2005. aastal. See kujutas tema arvates asjas kohaldatavate protokollide ja kontrollisuuniste

ning eeskätt protokollide UPOV TG/1/3 ja UPOV TG/14/8 ilmselget rikkumist; need nõuavad õunasortide puhul ühtlikkuse ja püsivuse tuvastamiseks katsete tegemist vähemalt kahe kasvutsükli vältel.

43 Sellest tulenevalt järeldas apellatsiooninõukogu [vaidlusaluste] otsuste punktides 30 ja 31, et kandidaatsorti ei saa õiguspäraselt pidada võrdlussordist eristatavaks.“

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

28 Schniga esitas 10. veebruaril 2014 Üldkohtu kantseleisse kaks hagiavaldust, milles palus vaidlusalused otsused tühistada.

29 Schniga esitas oma hagide põhistamiseks ainsa väite, mis jaguneb kahte ossa: esimeses osas väitis ta, et vastupidi apellatsiooninõukogu seisukohale võis CPVO tugineda registreerimiskatsete raames vaidlusalusele täiendavale tunnusele; teise osa kohaselt leidis apellatsiooninõukogu ekslikult, et kõnealuste registreerimiskatsete tulemused ei olnud kehtivad juba ainuüksi seetõttu, et katsed tehti vaidlusalust täiendavat tunnust puudutavas osas ainult ühe kasvutsükli vältel, rikkudes kohaldatavaid kontrollisuuniseid.

30 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Üldkohus hagid rahuldamata.

31 Ainsa väite esimese osa kohta märkis Üldkohus alustuseks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76, et protokolli CPVO TP/14/1 menetluseeskirjad olid kandidaatsordi kohta esitatud ühenduse sordikaitse taotluse suhtes kohaldatavad. Järgmiseks tunnustas Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 80 CPVO protokollide esimust UPOV protokollide suhtes.

32 Lisaks sellele tuletas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 81 ja 82 meelde, et CPVO-l on ulatuslik kaalutlusõigus teatava sordi registreerimiskatsete tegemisel ning et eeskätt on rakendusmäärusega antud CPVO juhatajale pädevus lisada sordi kohta uusi tunnuseid ja nende väljundeid, kui haldusnõukogu võtab vastu kontrollisuunised. Ta lisas selle kohtuotsuse punktis 83 sisuliselt, et seda kaalutlusõigust piiravad haldusnõukogu kehtestatud protokollid ja katsete kontrollisuunised, mis on CPVO-le siduvad.

33 Üldkohus järeldas lõpuks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86 sisuliselt, et CPVO juhatajal puudub pädevus anda luba võtta teatava sordi registreerimiskatsetel arvesse sellist tunnust, mida ei ole nimetatud protokollis CPVO TP/14/1, ja lükkas seetõttu ainsa väite esimese osa tagasi.

34 Üldkohus lükkas ainsa väite teise osa edutuse tõttu tagasi, olles märkinud, et esimene põhjus, mille apellatsiooninõukogu vaidlusalustes otsustes ära tõi, see tähendab asjaolu, et CPVO ei saanud õigustatult tugineda kandidaatsordi registreerimiskatsete raames vaidlusalusele täiendavale tunnusele, ei olnud õigusvastane ning oli õiguslikult piisav nende otsuste põhistamiseks. Üldkohus rõhutas siiski, et kõnealused registreerimiskatsed olid tehtud ainult üheaastase perioodi vältel, see tähendab 2005. aastal, millega oli ilmselgelt rikutud protokolli CPVO TP/14/1 ja protokolli UPOV TG/1/3, mistõttu hagi tuli igal juhul jätta rahuldamata.

Poolte nõuded

35 Schniga palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja

— mõista kohtukulud välja CPVO-lt ja menetlusse astujatelt.

36 CPVO palub Euroopa Kohtul:

— rahuldada apellatsioonkaebus ja

— jätta menetlusosaliste kohtukulud nende endi kanda.

37 Brookfield New Zealand ja Elaris paluvad Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

— mõista kohtulukulud välja Schnigalt.

Apellatsioonkaebus

Poolte argumendid

38 Schniga esitatud apellatsioonkaebus tugineb ainsale väitele, et vaidlustatud kohtuotsusega rikuti alusmääruse artikleid 7 ja 56 koostoimes rakendusmääruse artiklitega 22 ja 23.

39 Esimeses osaväites väidab Schniga, keda toetab sisuliselt CPVO, et Üldkohus asus ekslikult seisukohale, et taimesortidele kaitse andmise valdkonna protokollid ja kontrollisuunised on CPVO-le siduvad.

40 Brookfield New Zealand ja Elaris leiavad, et Üldkohus ei ole rikkunud õigusnorme, leides, et menetluseeskirjad, mis CPVO on iseendale kehtestanud, on talle tingimata siduvad ning esimuslikud UPOV menetluseeskirjade suhtes. Nende väitel on selliste käitumisreeglite kohustuslik laad, mis haldusorgan iseendale kehtestab, veelgi vajalikum olukorras, kus sellel organil on ulatuslik kaalutlusõigus.

41 Teises osaväites väidab Schniga ühelt poolt, et Üldkohus rikkus õigusnorme, leides, et protokoll CPVO TP/14/1 oli kohaldatav kaitsetaotluse suhtes, mis oli esitatud enne protokolli jõustumist.

42 Seoses teiselt poolt CPVO juhataja õigusega lisada sordi kohta uus tunnus väidab Schniga, et ei alusmääruse ega rakendusmääruse sätted ei keela sellist lisamist pärast registreerimiskatsete tegemist.

43 Nii on CPVO juhatajal tema väitel rakendusmääruse artikli 23 lõike 1 alusel õigus võtta arvesse katsetatava sordi mis tahes eristavat tunnust, isegi kui seda ei ole nimetatud kaitsetaotluses.

44 Brookfield New Zealand ja Elaris on seisukohal, et see hetk, mis määrab ära ühenduse sordikaitse taotluse suhtes kohaldatava menetlusraamistiku, ei ole mitte taotluse esitamise kuupäev, vaid hetk, mil registreerimiskatseid tegelikult alustatakse. Õiguskindluse tagamiseks ei saa DUS katsed aga arvesse võtta eristavaid tunnuseid, mis kehtestati pärast registreerimiskatseid.

Euroopa Kohtu hinnang

45 Esimesena tuleb analüüsida ainsa väite teist osaväidet ja täpsemalt argumenti, mille kohaselt Üldkohus asus väidetavalt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 87–93 vääralt seisukohale, et CPVO juhatajal ei olnud õigust lisada kandidaatsordi kohta vaidlusalust täiendavat tunnust.

46 Sissejuhatuseks tuleb esiteks meenutada, et CPVO ülesannet iseloomustab see, et ühenduse sordikaitse taotluste hindamise tingimused on teaduslikult ja tehniliselt keerukad, mistõttu tuleb tunnustada CPVO ulatuslikku kaalutlusõigust oma ülesannete täitmisel (vt selle kohta kohtuotsus, 19.12.2012, Brookfield New Zealand ja Elaris *vs*. CPVO ja Schniga, C-534/10 P, EU:C:2012:813, punkt 50). See

ulatuslik kaalutlusõigus hõlmab eeskätt teatava sordi eristatavuse kontrollimist alusmääruse artikli 7 lõike 1 tähenduses (vt selle kohta kohtuotsus, 15.4.2010, Schräder *vs*. CPVO, C-38/09 P, EU:C:2010:196, punkt 77).

47 Teiseks on CPVO kui Euroopa Liidu amet allutatud hea halduse põhimõttele, mille kohaselt ta peab hoolikalt ja erapooletult analüüsima kõiki ühenduse sordikaitse taotluse asjakohaseid tegureid ning koguma kõik vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud oma kaalutlusõiguse teostamiseks. Peale selle tuleb tal tagada läbiviidavate menetluse tõrgeteta sujumine ja tõhusus (kohtuotsus, 19.12.2012, Brookfield New Zealand ja Elaris *vs*. CPVO ja Schniga, C-534/10 P, EU:C:2012:813, punkt 51).

48 Selles kontekstis tuleb hinnata, kas Üldkohus tõlgendas alusmääruse ja rakendusmääruse CPVO juhataja pädevust käsitlevaid sätteid vääralt, nagu seda väidavad Schniga ja CPVO.

49 Alusmääruse artikli 56 lõike 2 kohaselt viiakse registreerimiskatsed läbi vastavalt haldusnõukogu väljaantud kontrollisuunistele ja CPVO esitatud juhenditele.

50 Sellega seoses tuleb märkida, et rakendusmääruse artikli 22 lõike 1 kohaselt võtab haldusnõukogu CPVO juhataja ettepanekul vastu otsuse kontrollisuuniste kohta. Selle määruse artikli 22 lõige 2 täpsustab, et haldusnõukogu otsuse puudumisel kontrollisuuniste kohta võib CPVO juhataja võtta vastu asjakohase ajutise otsuse.

51 Lisaks näeb rakendusmääruse artikli 23 lõige 1 ette, et haldusnõukogu otsus kontrollisuuniste kohta sisaldab märget CPVO juhataja volituste kohta lisada sordi uusi tunnuseid ja nende väljundeid.

52 Seetõttu oli CPVO juhatajal isegi eeldusel, et protokoll CPVO TP/14 oli vaidlusaluse menetluse suhtes kohaldatav, igal juhul volitus lisada kandidaatsordi registreerimiskatsete tarvis uus tunnus, see tähendab konkreetsel juhul „triipude laius“.

53 Ainult selline eeskätt rakendusmääruse artiklist 23 nähtuva CPVO juhataja pädevuse tõlgendus võimaldab arvesse võtta ühenduse sordikaitse andmise eseme ja menetluse eripärasid.

54 Nagu märkis sisuliselt kohtujurist oma ettepaneku punktis 97, kaasneb nimelt taimesordi tunnuste hindamisega tingimata teatav juhuslikkus, mis tuleneb registreerimiskatsete eseme, see tähendab taimesordi laadist endast ning selliste katsete nõutavast kestusest.

55 Neil asjaoludel võimaldab ainult paindlikkus, mille annab CPVO juhatajale rakendusmääruse artikli 23 lõikes 1 tunnustatud õigus lisada sordi kohta uusi tunnuseid, tagada ühenduse kaitse andmise menetluse objektiivsuse. Nii ei saa ühenduse sordikaitse taotlust tagasi lükata ainult seepärast, et katsetatava sordi tunnust, mis tuvastati registreerimiskatsete käigus ja mis on otsustava tähtsusega selle hindamisel, kas kõnealune sort on teistest sortidest eristatav, ei olnud nimetatud ei taotleja täidetud tehnilises ankeedis ega asjakohastes kontrollisuunistes ja protokollides.

56 Sellega seoses on oluline meenutada, et arvestades CPVO puhul tunnustatud ulatuslikku kaalutlusõigust, võib ta võtta arvesse faktilisi asjaolusid, millele pooled on viidanud hilinenult, ja tõendeid, mille pooled on esitanud hilinenult, kui ta peab seda vajalikuks (kohtuotsus, 19.12.2012, Brookfield New Zealand ja Elaris *vs*. CPVO ja Schniga, C-534/10 P, EU:C:2012:813, punkt 50).

57 Tema sellise õiguse olemasolu peab olema võimalik tunnustada *a fortiori* siis, kui sordi eristatavuse hindamisel asjakohased elemendid tuvastatakse – nagu käesolevas kohtuasjas – objektiivse menetluse raames, mida kujutavad endast CPVO tellitud ja siseriikliku kontrolliasutuse tehtud registreerimiskatsed.

58 Lisaks sellele toetab kirjeldatud arusaama CPVO juhataja pädevusest protokoll UPOV TG/1/3, mille punktis 4.2.3 on märgitud eeskätt, et katsete kontrollisuunistes märgitud tunnused ei ole ammendavad ning et kui peetakse tarvilikuks, võib lisada täiendavaid tunnuseid.

59 Lisaks sellele, kuivõrd CPVO juhataja pädevus on ette nähtud alusmääruses ja rakendusmääruses, ei saa haldusnõukogu kehtestatud kontrollisuuniste ja CPVO protokollide ese ega tagajärg olla sellise pädevuse piiramine.

60 Seetõttu ei saa protokolli CPVO TP/14/1 punktis III 6 ette nähtud menetlus, mida Üldkohus nimetab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 93 ning mis seondub juhtumitega, mil ühenduse kaitse taotleja taotleb uue tunnuse lisamist, takistada CPVO juhatajal lisada omal algatusel uus tunnus teatava sordi registreerimiskatsete raames.

61 Seoses küsimusega, mis hetkel võib CPVO juhataja teostada oma rakendusmääruse artikli 23 lõikes 1 ette nähtud pädevust, tuleb märkida, et ei selle määruse ega alusmääruse sätted ei keela uut tunnust lisada pärast registreerimiskatsete tegemist, kui selline tunnus tuvastati kõnealuste katsete raames.

62 Nii määratakse ühelt poolt DUS kriteeriumide hindamisel asjaomased tunnused protokolli UPOV TG/1/3 punktide 6.2 ja 7.2 alusel, millele viitas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 77, kindlaks taotletud „kaitse alla võtmise kuupäeval“ koostatud sordikirjelduse alusel, mitte taotluse esitamise kuupäeval koostatud sordikirjelduse alusel.

63 Sellepärast saab alusmääruse artikli 50 lõike 1 punktis f ja rakendusmääruse artikli 19 lõike 2 punktis c nõutud kandidaatsordi tehnilisel lühikirjeldusel olla CPVO juhataja jaoks vaid näitlik väärtus, kui ta teostab alusmääruse artikli 23 lõikes 1 ette nähtud pädevust.

64 Teiselt poolt ei ole see lahendus vastuolus õiguskindluse põhimõttega.

65 Kuigi kolmas isik, kelle kaitstud sort valiti registreerimiskatsete huvides võrdlussordiks, võib esitada ühenduse kaitse andmisele vastuväiteid, peab nende väidete eesmärk olema nimelt vastavalt alusmääruse artikli 59 lõike 3 punktile a tõendada, et DUS kriteeriumid ei ole täidetud.

66 Sellest tulenevalt ei saa asjaolu, et CPVO juhataja lisab uue tunnuse, mille olemasolu tuvastati alles sordi registreerimiskatsete käigus, kujutada endast iseenesest õiguskindluse põhimõtte rikkumist kolmanda isiku seisukohast, kelle kaitstud sort valiti nende katsete huvides võrdlussordiks. Nimelt ei saa selline kolmas isik tugineda õiguspärasele ootusele seoses kõnealuste katsete ulatusega ning katsetatavate eristavate tunnuste laadiga.

67 Kõigist neist kaalutlustest tuleneb, et Üldkohus rikkus õigusnorme, kui ta leidis, et rakendusmääruse artikli 23 lõige 1 ei anna CPVO juhatajale pädevust lisada pärast teatava sordi registreerimiskatsete tegemist selle sordi kohta uus tunnus, kui seda tunnust ei olnud nimetatud ei taotleja täidetud tehnilises ankeedis ega kohaldatavates kontrollisuunistes ja protokollides.

68 Seetõttu tuleb nõustuda Schniga argumendiga ning tühistada vaidlustatud otsus osas, milles sellega kinnitatakse CPVO otsuse tühistamist apellatsiooninõukogu poolt põhjendusel, et aluseks võetud eristava tunnuse „triipude laius“ oli lisanud CPVO juhataja, ilma et oleks vaja analüüsida apellatsioonkaebuse ülejäänud väiteid.

Hagid Üldkohtus

69 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teise lause kohaselt võib Euroopa Kohus teha Üldkohtu otsuse tühistamise korral asja suhtes ise lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab.

70 Euroopa Kohus on käesoleval juhul seisukohal, et hagid, mis Schniga esitas vaidlusaluste otsuste tühistamiseks, on menetlusstaadiumis, mis seda lubab, ning et seetõttu tuleb nende hagide kohta teha lõplik kohtuotsus.

71 Selles suhtes ei ole määrava tähtsusega asjaolu, et Üldkohus vastas vaidlustatud otsuse punktides 103 ja 104 Schniga ainsa väite teisele osale vaid täiendavalt, sest menetlusosalistel oli võimalus esitada selles kohtus ja Euroopa Kohtus üksikasjalikult oma argumendid selle teise osa kohta.

72 Olgu sellega, kuidas on – alustuseks tuleb nõustuda hageja poolt oma hagide toetuseks esitatud ainsa väite esimese osaga käesoleva kohtuotsuse punktides 46–68 äratoodud põhjustel.

73 Seoses järgmiseks selle ainsa väite teise osaga tuleb märkida, et apellatsiooninõukogu tühistas kaitse andmise ja vastuväidete tagasilükkamise otsused põhjusel, et registreerimiskatseid tehti vaidlusaluse täiendava tunnusega seonduvas osas ainult ühe aasta jooksul, see tähendab 2005. aastal, mitte kahe järjestikuse kasvutsükli vältel.

74 Schniga ja CPVO väidavad, et tegelikult tuvastas BSA ise, et vaidlusalust täiendavat tunnust katsetati pärast 2005. aastat, see tähendab 2006. ja 2007. aastal. Igal juhul oleks apellatsiooninõukogu olukorras, kus ta seisis silmitsi sellise menetlusnormi rikkumisega, mida oli võimalik kõrvaldada, pidanud andma juhtumi edasiseks lahendamiseks üle CPVO pädevatele talitustele, et need võtaksid vajalikud meetmed.

75 Brookfield New Zealand ja Elaris väidavad, et Schniga ei taotlenud menetluse vältel kordagi tuvastatud eeskirjade eiramise kõrvaldamist.

76 Sellega seoses on oluline meenutada, et CPVO juhataja 14. detsembri 2006. aasta otsusega kiideti heaks vaidlusaluse täiendava tunnuse kasutamine kandidaatsordi ja võrdlussordi eristamiseks ning et CPVO andis 26. veebruari 2007. aasta otsusega Schniga kandidaatsordile ühenduse kaitse.

77 Ei ole aga vaidlustatud asjaolu, et kuupäeval, mil tehti kaitse andmise ja vastuväidete tagasilükkamise otsused, see tähendab 26. veebruaril 2006, oli CPVO käsutuses vaid BSA poolt 19. detsembril 2005 vastu võetud ja 9. veebruaril 2006 muudetud katsete lõpparuanne, millest nähtus, et see tunnus oli tuvastatud 2005. aasta kasvutsükli vältel. BSA teavitas CPVOd alles 8. augustil 2008 sellest, et kõnealune tunnus oli tuvastatud ka 2006. ja 2007. aasta kasvutsükli vältel.

78 Järelikult oli Schniga kandidaatsordile ühenduse kaitse antud nii, et CPVO käsutuses ei olnud teavet, millest oleks nähtunud, et vaidlusalust täiendavat tunnust oli katsetatud kahe kasvutsükli vältel; seeläbi rikuti nii protokolli CPVO TP/14/1 kui ka protokolli UPOV TG/1/3.

79 Sellega seoses tuleb märkida, et käesoleva kohtuotsuse punktis 46 meenutatud ulatuslik kaalutlusõigus, mis on CPVO-l oma ülesannete täitmisel, ei saa võimaldada tal lahti öelda tehnilistest eeskirjadest, mis reguleerivad registreerimiskatete tegemist, ilma et ta rikuks seejuures temal lasuvat hea halduse, hoolsuse ja erapooletuse kohustust. Lisaks sellele kinnitab nende eeskirjade siduvust, sealhulgas CPVO-le, alusmääruse artikli 56 lõige 2, mis nõuab registreerimiskatsete tegemist kooskõlas nende eeskirjadega.

80 Seega tuvastas apellatsiooninõukogu õigesti, et CPVO oli andnud kandidaatsordile ühenduse kaitse mittenõuetekohaste registreerimiskatsete alusel.

81 Sellest tuleneb, et esimeses kohtuastmes esitatud ainsa väite teine osa ei ole põhjendatud.

82 Järelikult tuleks kinnitada vaidlusaluseid otsuseid.

83 Apellatsiooninõukogu võib siiski alusmääruse artikli 72 alusel kas kasutada CPVO pädevusse kuuluvaid mis tahes volitusi või anda juhtumi edasiseks lahendamiseks üle CPVO pädevale talitusele.

84 Ehkki apellatsiooninõukogul on tõepoolest kaalutlusõigus seoses küsimusega, kas õigem on teha ise taotluse kohta otsus või anda juhtum edasiseks lahendamiseks üle CPVO pädevale talitusele, ei muuda see kuidagi tõsiasja, et kui ta otsustab kasutada CPVO pädevusse kuuluvaid mis tahes volitusi, siis peab ta hoolikalt ja erapooletult analüüsima kõiki ühenduse sordikaitse taotluse asjakohaseid tegureid ning koguma kõik vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud oma kaalutlusõiguse teostamiseks, nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 47.

85 Apellatsiooninõukogu jõudis aga CPVO pädevusse kuuluvaid volitusi kasutades järeldusele, et kandidaatsordile ei saanud taotletud ühenduse kaitset anda, samas kui ta ei olnud kindel, et tunnus „triipude laius“ ei olnud kahe kasvutsükli vältel korduv.

86 Võttes arvesse ühelt poolt seda, et viga, mille tulemusel apellatsiooninõukogu tühistas kaitse andmise ja vastuväidete tagasilükkamise otsused, ei olnud tingitud taotlejast, ning teiselt poolt seda, et see eeskirjade eiramine ei ole igal juhul kaitsetaotluse põhjendatuse seisukohast määrav, oleks juhtumi üleandmine CPVO pädevale talitusele registreerimiskatsete jätkamiseks selleks, et teha kindlaks, kas vaidlusalune täiendav tunnus vastab korduvuse nõudele, võimaldanud CPVO-l saada enda käsutusse kõik asjakohased tegurid, hindamaks, kas kandidaatsordile ühenduse kaitse andmine oli põhjendatud; samuti oleks see olnud kõige parem viis taotleja õiguste tagamiseks.

87 Asjaolule, et Schniga ei taotlenud eeskirjade eiramise kõrvaldamist, ei saa edukalt tugineda õigustamaks tõsiasja, et apellatsiooninõukogu jättis juhtumi edasiseks lahendamiseks üle andmata CPVO pädevale talitusele, sest selliselt ühenduse kaitse taotlejalt, kellele kaitse anti, ei saa nõuda, et ta omal algatusel vaidlustaks talle antud õiguse kehtivust kui sellist.

88 Järelikult tuleb vaidlustatud otsused tühistada osas, milles apellatsiooninõukogu ühelt poolt asus seisukohale, et rakendusmääruse artikli 23 lõige 1 ei anna CPVO juhatajale pädevust lisada pärast teatava sordi registreerimiskatsete tegemist selle sordi kohta uut tunnust, kui seda tunnust ei ole nimetatud ei taotluse tehnilises ankeedis ega kohaldatavates kontrollisuunistes ja protokollides, ja teiselt poolt tühistas kaitse andmise ja vastuväidete tagasilükkamise otsused, ilma et ta oleks alusmääruse artikli 72 alusel eelnevalt andnud juhtumit edasiseks lahendamiseks üle CPVO pädevale talitusele, et saada enda käsutusse kõik asjakohased tegurid hindamaks antud ühenduse kaitse kehtivust.

Kohtukulud

89 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu või kui see on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotamise. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 140 lõikes 3, mis on kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel samuti kohaldatav apellatsioonkaebuste suhtes, on eeskätt sätestatud, et Euroopa Kohus võib otsustada, et muu menetlusse astuja kui liikmesriik või institutsioon kannab oma kohtukulud ise.

90 Kuivõrd Schniga on käesolevas kohtuasjas nõudnud kohtukulude väljamõistmist CPVO-lt ja CPVO on kohtuvaidluse osaliselt kaotanud, tuleb CPVO kohtukulud jätta tema enda kanda ning mõista temalt lisaks välja Schniga kohtukulud, kuivõrd kohtuvaidlus johtub veast, mis on CPVO-le omistatav. Lisaks sellele tuleb otsustada, et Brookfield New Zealand ja Elaris kannavad oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 10. septembri 2015. aasta otsus Schniga *vs.* CPVO – Brookfield New Zealand ja Elaris (Gala Schnitzer) (T-91/14 ja T-92/14, ei avaldata, EU:T:2015:624).**

2. **Tühistada Ühenduse Sordiameti (CPVO) apellatsiooninõukogu 20. septembri 2013. aasta otsused, mis käsitlevad ühenduse sordikaitse andmist õunasordile Gala Schnitzer (asjad A 003/2007 ja A 004/2007).**

3. **Jätta Ühenduse Sordiameti kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Schniga GmbH kohtukulud.**

4. **Jätta Brookfield New Zealand Ltd ja Elaris SNC kohtukulud nende endi kanda.**

Allkirjad